

Mottagare
Regionstyrelsen

Information. Rapportering Internationell strategi och EU

Förslag till beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

I enlighet med *Arbetsgång för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden* (RS 2018/454) redovisas här:

- Reserapporter
  - Världskongress Organization of World Heritage Cities, OWHC, den 24 till 27 september 2024, Córdoba, Spanien
  - EU Week of Cities and Regions, 8-10 oktober 2024, Bryssel, Belgien
- Inkomna inbjudningar till internationella konferenser och möten i Sverige och utomlands
- Aktiviteter genomförande inom ramen för ordförandeskapet i CPMR
- Övrigt från de internationella nätverken
  - OWHC – workshopen hösten 2025 på Gotland?
  - Baltic Cities Bulletin autumn 2024 med artikel om unga på Gotland
  - Rapport från Gammalsvenskby – november 2024

Arbetsgången för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden syftar till att förtydliga Region Gotlands internationella synlighet och engagemang i organisationer och nätverk på en övergripande strategisk nivå.

Reserapporter

<p><i>Deltagare (namn, befattning, avdelning, förvaltning)</i></p> <p>Andreas Unger, ordförande miljö och byggnadsnämnden och världsarvsrådet Louise Hoffman Borgö, världsarvssamordnare (med på resan var även Kristin Löfstrand, kulturmiljöhandläggare, Länsstyrelsen i Gotlands län)</p>
<p><i>Möte, datum, plats, eventuell länk</i></p> <p>Världskongress, 24-27 september, Cordoba, Spanien</p>
<p><i>Nätverk/ sammanhang</i></p> <p>Organisation of World Heritage Cities (OWHC) World Congresses - Organization of World Heritage Cities</p>
<p><i>Finansiering (t.ex. EU projekt, extern finansiering, stöd internationella strategin)</i></p> <p>OWHC är ett prioriterat nätverk i den internationella strategin.</p>
<p><i>Beskrivning</i></p> <p>Från 24 till 27 september 2024 var staden Córdoba, Spanien, värd för den 17:e OWHC World Congress, som samlade borgmästare från världsarvsstäder och delegationer från hela världen. Evenemangets syfte var att stärkte banden mellan städerna och tillsammans ta steg mot en mer hållbar framtid.</p> <p>OWHC har en strategi för 2021-2025 som fokuserar organisationens arbete för att stärka dess politiska dimension och utveckla dess operativa verktyg. Målet är att bättre svara på medlemmarnas behov när det gäller hjälp och stöd. Man antar också en två årig handlingsplan vid varje kongress. Förra kongressen i Québec, Kanada, antogs "the Québec Roadmap: Towards a "New Urban Project" för 2022-2024. Inom ramen för den handlingsplanen har fyra strategiska områden valts ut;</p> <ol style="list-style-type: none">
1) Requalify the habitat
2) Refresh the city
3) Transform mobility
4) Regenerate the Urban environment <p>Hansestaden Visby har engagerat sig i en arbetsgrupp inom området "Requalifying the habitat" som handlar om att stärka boendefunktionen i</p>

historiska stadskärnor och leds av Bryssel. Arbetet i arbetsgrupperna har gett värdefullt inspiration till vårt eget arbete med utmaningar i att balansera året runt boende i Visby innerstad med en ökande turism. Bryssel-arbetsgruppens arbete presenterades under kongressen. Visby deltog även med en poster om vårt hållbarhetsarbete i världsarvet genom projektet ”Resan mot hållbar Hansestad”.

Kongressens första dag bjöd på utflykt i staden med de strategiska områdena som tema samt en guidad tur. Vi fick besöka ett medborgarcentrum i en ombyggd saluhall och kringbyggda gårdar där man håller liv i ett immateriellt kulturarv med att smycka gårdarna gemensamt med blå blomkrukor. Utflykterna bjöd på intressanta diskussioner och reflektioner över den mer sociala delen av hållbarhet och kulturarv.

De kommande tre dagarna ägnades åt förhandlingar och presentationer samt workshops. Det var givande framförallt att delta i de olika workshoppen som hölls i samma teman. Här fick alla bli mycket konkreta i sina tankar och vi valde gemensamt ut insatser för de kommande två åren som ska bli vägledande för alla världsarvsstäders arbete.

Rapporten från kongressen håller ännu på att sammanställas och kommer att beskriva de beslut som fattats och de initiativ som kommer att göra det möjligt för OWHC att fortsätta att avancera och driva frågor internationellt som är viktiga för världsarvsstäder. Platsen för den 18:e världskongressen valdes också och den kommer att äga rum i Marrakech, i Marocko.

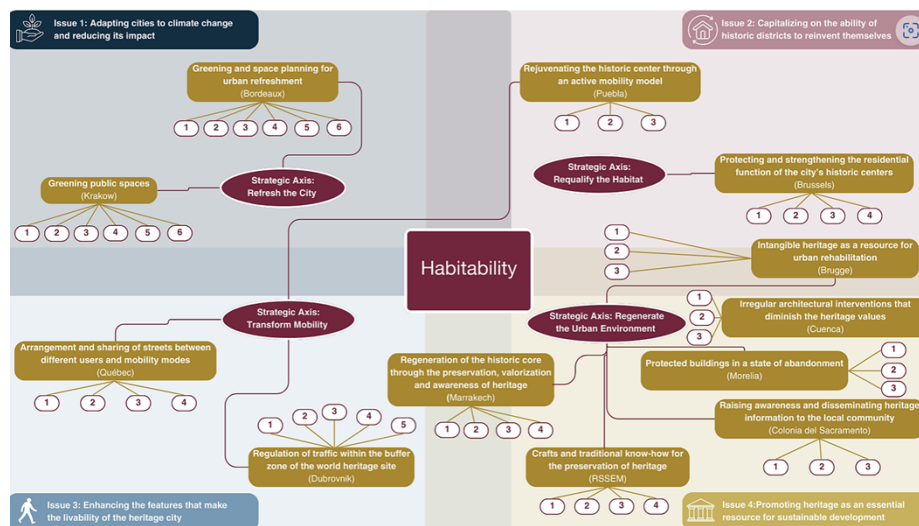
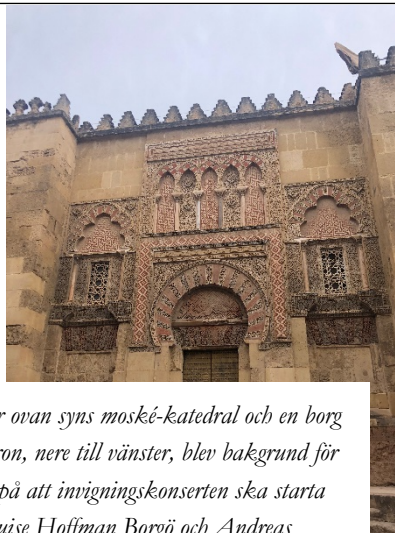

Bild. Schema över de strategiska områden som arbetsgrupper med städer över hela världen arbetat i under 2023-2024. Visby deltog i ”Protecting and Strengthening the residential function of the city’s historic centres (Brussels)”

Bilder. Cordoba har bland annat ett moriskt kulturarv och här ovan syns moské-katedral och en borg från den kristna inkvisitionen på medeltiden. Den romerska bron, nere till vänster, blev bakgrund för ett officiellt foto där Andreas deltog. Louise och Kristin väntar på att invigningskonserten ska starta och sedan middag vilken serverades runt midnatt! Foton av Louise Hoffman Borgö och Andreas

Själva konferensen hölls under tre dagar. Den innehöll tre delar; själva förhandlingarna och röstning av ny styrelse på två år. Presentationer och utvärdering av det arbete som gjorts hittills i arbetsgrupper kopplat till "Quebec Road Map" och sen workshops för att komma fram till en handlingsplan för 2 år.

Bild. Andreas Unger representerade Visby med ett inlägg rörande OWHC och framtida arbete.

Foto Louise Hoffman Borgö

Reserapport

Deltagare (namn, befattning, avdelning, förvaltning)

Filip Reinhag, regionråd
Susanna Palomaa, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen
Roland Engkvist, EU-samordnare, regionstyrelseförvaltningen

Möte, datum, plats, eventuell länk

Bryssel, Belgien, den 8-10 oktober 2024:

- CPMR-sekretariatet, den 8 oktober
- Advisory Board meeting, den 8 oktober
- DG Move möte med sakkunniga om hållbart flyg, den 8 oktober,
- EU Week of Cities and Regions den 9 oktober, och
- DG Reform bilateralt möte om projektet, den 10 oktober

Nätverk/sammanhang

EU Week of Cities and Regions 2024 och andra möten på plats.

Finansiering (t.ex. EU projekt, extern finansiering, stöd internationella strategin)

Kostnad för resa och logi.

Beskrivning

CPMR-sekretariatet

Filip Reinhag besökte CPMR:s sekretariat i sin nya roll som ordförande för organisationen. Besöket var ett arbetsmöte som omfattade planering av kommande aktiviteter och kommunikationsbehov.

Advisory Board meeting TSI Island Economies, den 9 oktober

Deltog gjorde Michelle Marshalion och Stefano Barbieri från OECD, därtill projektpartners från Kroatien, Ivo Vrancic, och Manolis Koutoulakis från Grekland. med team på plats, liksom representanter från Sverige och Kroatien. DG Reform representerades av Elodie Boulch och Caspar Richter. Från Region Gotland deltog Roland Engkvist och Susanna Palomaa.

OECD gav en uppdatering kring projektet och tog emot feedback på Sveriges landrapport. Vårt engagemang framhölls som positivt, och OECD delar våra synpunkter men påpekade att det återstår ett arbete med att beakta dem. Vi lyfte behovet av tydligare underlag för insularitetsindexet och hur utvecklingströsklar för öar kan definieras och kvantifieras. Manolis betonade vikten av en övergripande policyrapport som adresserar utvecklingsgap samt behovet av data och governance-strukturer för öarnas utveckling.

Projektets tidslinje för landrapporterna diskuterades. Vidare behandlades behovet av att påbörja planeringen av pilotfasen snarast, även om Kroatien uttryckte oro kring jämförbarhet på grund av varierande datagrund.

Inför TAIEX-eventet i november önskade OECD presentera sitt arbete med policyrapporten samt inkludera en policy-dialog med fler länder. Det fanns också en önskan att Skottland skulle kunna delta från samtliga parter.

DG MOVE

Filip Reinhag och Roland Engkvist besökte DG MOVEs enhet för hållbart flyg tillsammans med Sarah Göbel från Stockholmsregionens Europakontor. De frågor vi hade handlade om kommissionens plan för hållbart flyg, hur kommissionen ser på den regionala nivåns roll i omställningen till hållbart flyg, och kommissionens inställning till teknikneutralitet.

Europeiska kommissionen presenterade sina planer för hållbar luftfart, med fokus på pågående forskning, certifiering för säkerhet, befintliga teknologier och initiativ som Single European Sky. Genom Horizon Europe, finansiering och lagstiftning, såsom implementeringen av Fit for 55, kommer arbetet att fortsätta tillsammans med nya klimatmål.

Kommissionen betonade den regionala nivåns roll i att främja hållbar luftfart, särskilt genom Alliance for Zero Emission Aviation, som är öppen för olika intressenter.

För att stimulera kommersiell elektrisk och hybrid luftfart kommer alliansen att fungera som en nyckelplattform för samarbete mellan nivåer.

Kommissionen bekräftade sitt engagemang för teknologisk neutralitet, vilket stöder olika hållbara lösningar, inklusive el- och vätgasflyg. Finansiellt stöd för hållbara flygbränslen (SAF) ska säkerställa tillgänglighet, inklusive import till öregioner.

EU Week of Cities and Regions – ö-seminarium

Filip Reinhag deltog med politiska representanter från 6 andra ö-regioner i ett seminarium. Susanna Palomaa deltog i flera aktiviteter inom ramen för veckans seminarieprogram samt i dialoger tillsammans med Region Gotlands samarbetsregioner Småland och Öarna utifrån EUs och regioners arbete med Smart Specialisering.

Bild. Från vänster: Filip Reinbag, Georges Alexakis, Margalida Prohens Rigo, Alessandra Todde, Marie-Antoinett Maupertuis, Anders Ekström, Clint Camillieri

- Ms **Alessandra TODDE**, President of the Autonomous Region of Sardinia, CoR Member (Italy) lyfte säkerhetsfrågor samt kopplingen mellan kommissionär Fittos uppdrag och insularitet.
- Ms **Marie-Antoinette MAUPERTUIS**, President of the Corsican Assembly, CoR Member (France) underströk behovet av samordning, förenkling och att inkludera öperspektivet i all EU-politik.
- Ms **Margalida PROHENS RIGO**, President of the Balearic Islands Government, CoR Member (Spain) betonade Balearernas gröna omställning, återindustrialisering och utmaningar med statsstödsreglerna.
- Mr **Clint CAMILLERI**, Minister for Gozo and Planning in the Government of Malta (Malta) framhöll behovet av ö-säkrade EU-policyer, utbyten mellan öar och grön utveckling, samt Gozo-deklarationen.
- Mr **George ALEXAKIS**, Vice-governor of Crete Region (Greece) talade om hållbar utveckling inom vatten, energi, transport och demografi som utmaning för investeringar.
- Mr **Filip REINHAG**, Member of Gotland Regional Council, CoR Member (Sverige) lyfte innovation, produktivitet och tillgänglighet som nycklar för utveckling på öar.

- Mr **Anders EKSTRÖM**, Member of the Parliament of Åland, CoR Member (Finland) framhöll öars sårbarhet vid försvinnandet av nyckelföretag och vikten av undantag och nationell samverkan.

Representanter från EU:s institutioner och särskilt inbjudna medverkande:

- Mr **Younous OMARJEE**, Vice-President of the European Parliament, rapporteur of the resolution "EU islands and cohesion policy: current situation and future challenges" (video message) stödde ö-frågorna och välkomnade en särskild post för öar i Europaparlamentet.

- Mr **Nicola DE MICHELIS**, Deputy Director-General DG Regio, EC påpekade att regional nivå måste inkluderas i utformningen av EU:s sammanhållningspolitik.

- Mr **Ioannis VARDAKASTANIS**, President of the ECO Section of the EESC, rapporteur of the opinion "Main challenges faced by EU islands, and mountainous and sparsely populated areas" föreslog en öpakt liknande urban och rural pact.

- Mr **Manolis KOUTOULAKIS**, Secretary General for Insular Policy and Aegean, Greek Ministry of Maritime Affairs & Insular Policy betonade vikten av data för att kvantifiera utvecklingsgap och investera i öars konnektivitet.

DG Reform bilateralt möte 10 oktober

Från Region Gotland deltog Susanna Palomaa och Roland Engkvist, från DG Reform deltog Elodie Boulch och Caspar Richter.

Samtalet handlade om projektets progression och framgångsfaktorer, därtill om möjlig fortsättning. DG Reform är mycket nöjda med Region Gotlands insatser i projektet. De lyfte särskilt att study mission i april 2024 var en succé. De betonade vikten av politiskt engagemang.

Övriga medskick var: använd projektets resultat till att öka medvetenheten om insulariet; inkludera politikerna; fortsätt på den inslagna vägen, och; tänk redan nu vad ni ser bortom OECD-projektets fullbordan. DG Reform skulle välkomna att vi arrangerar en slutkonferens i Sverige hösten 2025.

Tidigast i mars 2025 är det läge att ta ställning till att ansöka om nya medel från DG Reform. Det går att ansöka inom många områden. Dock behöver vi övertyga den nationella koordinerande myndigheten (statsrådsberedningen).

Inkomna inbjudningar till internationella konferenser och möten i Sverige och utomlands

Inbjudan 10:e Europeiska Kongressen för Lokala Myndigheter 3-4 Mars 2025 Polen

En personlig inbjudan till RSO. Målgruppen är regioner i Öst- och Centraleuropa, även om de bjuder in talare från andra medlemsländer och städer/regioner. Syftet är att diskutera ett antal utmaningar inom ämnen såsom klimatförändringar, energiomställning, avfallshantering och återvinning. Idén med forumet är att erbjuda en arena för kunskapsdelning och utbyte av erfarenheter.

Region Gotland har tillgång till det genom våra internationella nätverk, inte minst UBC och det arbete som äger rum i Planning Cities commission, men även genom OWHC med fokus på ömtåliga stadsmiljöer. Deltagandet behöver ställas mot andra behov av att resa utanför de nätverk vi är med i, såsom exempelvis kring elflyget.

Region Gotland prioriterar inte att delta

Lignofuels 2025, 12-13 februari i Helsingfors, Finland

En årlig konferens i Helsingfors som samlar ledare från avancerade generationens biobränsleföretag från över hela världen representerade av tekniska, strategiska och affärsutvecklande chefer från den första och avancerade generationens biobränsleproducenter, oljeraffinaderier, processteknikleverantörer, ingenjörsfirmor och Agribusiness samt finansiärer, investerare, policy- och tillsynsmyndigheter, bil- och flygindustrin, konsulter, handlare och mäklare samt kemiföretag.

Konferenser av den här typen kan ge god inblick i vad som sker globalt och tekniskt i näringar av stor betydelse för Gotland, men det finns möjligheter att inhämta motsvarande information från arenor nationellt.

Region Gotland prioriterar inte att delta

CPMR planering General Assembly 2025, den 20-21 januari 2025, Barcelona, Spanien

CPMR:s sekretariat arrangerar planering av 2025 års generalförsamling i Barcelona, där värdregionen, sekretariatet och ordförande för CPMR deltar.

Ett deltagande inom ramen för Filip Reinhags roll som ordförande för **CPMR** OECD. Förvaltningen bidrar med sakkunnig som stöd.

Region Gotland prioriterar att delta

CPMR Island Commission conference ”Strengthening EU Islands’ grids and electricity system towards a 100% renewable supply”, 30 januari 2025, Bryssel, Belgien

CPMR Island Commission är en geografisk kommission som Region Gotland är aktiv medlem i. Temat för konferensen är relevant, likaså samarbetspartner för evenemanget, nämligen Clean energy for EU islands (CE4EUI). Därtill med ett förväntat deltagande från EU-kommissionen som är att bedöma som relevant för Region Gotland.

Samtidigt innebär det en resa för ett evenemang som äger rum under en eftermiddag kl 13:30-20.

Region Gotland prioriterar inte att delta

CPMR BSC Commission Executive, 5-6 februari 2025, Bryssel, Belgien

Inbjudan från CPMR BSC:s ordförande att medverka vid Östersjökommisionens styrelsemöte.

Ett deltagande inom ramen för Filip Reinhags roll som ordförande för CPMR OECD. Förvaltningen bidrar med sakkunnig som stöd.

Region Gotland prioriterar att delta

High-level roundtable “Fisheries and Oceans Dialogue - helping design the European Ocean Pact”, den 21 februari 2025, Bryssel, Belgien

En personlig inbjudan från kommissionär Kadis till Filip Reinhag i sin egenskap av ordförande för CPMR att delta i ett högnivåmöte med representanter från EU-institutionerna.

Region Gotland prioriterar att delta

CPMR Political bureau, 25-27 mars 2025, Bari, Italien

Political Bureau är CPMR:s styrelse. Filip Reinhag är CPMR:s ordförande och leder styrelsens arbete.

Ett deltagande inom ramen för Filip Reinhags roll som ordförande för CPMR OECD. Förvaltningen bidrar med sakkunnig som stöd.

Region Gotland prioriterar att delta

UBC Learning Cities Commission meeting, 8-9 April 2025, Hamburg, Tyskland

Arbetskommissionen arrangerar ett tematiskt möte med studiebesök i Hamburg.

Region Gotland prioriterar inte att delta

ERSA Congress, 26-29 augusti 2025, Aten, Grekland

European Regional Science Association (ERSA) är en internationell sammanslutning av nationella regionalvetenskapliga föreningar i Europa. ERSA:s medlemmar är akademiker, policyprofessionella och forskare som är intresserade av rumslig ekonomi och planering, regional och lokal utveckling och därvid relaterade frågor.

I detta sammanhang planerar en projektpartner i TSI Island Economies-projektet, som OECD bistår Sverige, Grekland och Kroatien med, nämligen generalsekretariatet för politiken för Egeiska havet och öar i Grekland att lämna in ett förslag om att anordna en särskild session om ämnen som rör öar och öars motståndskraft, som även baseras på vårt gemensamma TSI-projekt.

Grekland önskar genomföra det i samarbete med Sverige, Kroatien och OECD. Vår bedömning är att tajmingen är bra eftersom vi då kommer ha projektresultaten till hands. Det är även ett tillfälle att samtala kring hur vi tar projektresultaten vidare och möjliggöra för en uppföljande ansökan till DG Reform. Deltagande från Region Gotland beror av den gemensamma aktivitetens utformning och möjlighet till att diskutera fortsatt projektsamarbete och politisk representation. Från förvaltningen kan en sakkunnig delta.

Region Gotland prioriterar att delta

Konferens Polens ordförandeskap 'The European way of growth: A growth policy for a secure, resilient and globally competitive European Union', 30-31 January 2025, Kraków Polen.

En inbjudan som riktar sig till ordförande i CPMR, Filip Reinhag. Konferensen handlar om Polens prioriteringar med avseende på sammanhållningspolitiken. CPMR är en förkämpe för sammanhållningspolitiken och har tagit fram omfattande analyser som ordförande och sakkunnig från CPMR-sekretariatet kommer presentera.

Region Gotland prioriterar **inte** att delta

Save the date

CPMR Island Commission General Assembly, den 23-24 april 2025, La Palma, Spanien

CPMR Baltic Sea Commission, den 4-6 juni, Bryssel, Belgien

CPMR Political Bureau, den 2-4 juli 2025, Zuid-Holland, Nederländerna

Aktiviteter genomförda som del av ordförandeskapet i CPMR

CPMR:s sekretariat, den 9 oktober 2024, Bryssel, Belgien.

Syfte: Planering av aktiviteter och representation.

Deltagare: Filip Reinhag, Roland Engkvist

CPMR:s huvudkontor, 22 november 2024, Rennes, Frankrike

Syfte: Framtidsdiskussion med ansvariga och anställda.

Deltagare: Filip Reinhag

Meet&Greet CPMR:s nya ordförande, 10 december 2024, Bryssel, Belgien

Syfte: Möta EU:s institutioner, medlemmars representation i Bryssel och samarbetspartners för CPMR. Bilaterala möten med medlemmar.

Deltagare: Filip Reinhag, Roland Engkvist

Övrigt från de internationella nätverken

OWHC – workshopen hösten 2025 på Gotland?

Region Gotland har fått en fråga av OWHC:s regionala sekretariat i Regensburg att hålla i en workshop här i Visby 2025. Vi skissar på en 2-dagars workshop i vecka 47, 48 eller 49. OWHC står för resor, boende, lunch och föreläsare. Region Gotland står för arbetstid med planering och genomförande, ev. en middag och någon utflykt eller guidning. Det är ca 12 personer från olika världsarv (Nordväst Europa/Nordamerika/Kanada) och sen är det vi själva och gäster vi vill bjuda in också.

Baltic Cities Bulletin autumn 2024 med artikel om unga på Gotland

I höstnumret av UBC Bulletin medverkar Veronica Herman med en artikel om unga på Gotland och deras psykiska hälsa. Temat i höstens utgåva av UBC Bulletin var "European Youth Goals – Transforming Youth Policy and Beyond". Ta del här av [UBC Bulletin](#).

Rapport från Gammalsvenskby – november 2024

Rapport Gammalsvenskby hösten 2024 241108 Rapport från Gammalsvenskby hösten 2024 Under hösten har Ryssland kontinuerligt fortsatt sina terrorbombningar av Gammalsvenskby. Stora delar av byn har brunnit. Det finns idag bara 64 bybor kvar i byn. De som inte kan eller vill flytta. Vädret har slagit om och det har blivit kyligare väder i byn den senaste veckan. De bor i jordkällare för att få lite skydd. Men vart de befinner sig avslöjas nu av de rök som uppstår när de tänder eld i sina kaminer. Vilket gör dem till mål för ryska attacker. Två civila bybor har dödats i ryska arméns "Human safari", där civilbefolkning dödades av drönare. Först Maria i 60-årsåldern som fodrade sin ko. Och ett par veckor senare Mykhailo Mykhailovych Sushchak. Han dödades av en rysk drönare, när han gick med sin cykel på en av Gammalsvenskbys bygator.

Mykhailo

Han var 83 år och det syntes tydligt att han var en äldre civil farbror, men Ryssland valde att döda honom ändå. Det var inte ett misstag. Mykhailo var smed och byggde många av byns hus. Han var mycket vänlig och omtänksam och hjälpte sina medmänniskor. Den senaste tiden har han bland annat hjälpt till att släcka bränder vid Rysslands terrorbombningar av bostäder i byn. Han efterlämnar sin maka, som han levte med i 59 år.

Hans barnbarn Viktor arbetar i samma anda och utsätter sig ständigt i fara för att hjälpa byborna med våra hjälpsändningar.

Många av byborna har flytt till lite säkrare platser i närområdet. Även där drabbades de då och då av ryska attacker. Bland annat slogs den tillfälliga vårdcentralen ut där. Därför berättar vi aldrig om vart tillfälliga sjukinrättningar etableras.

Gotland fortsätter sitt hjälparbete för att underlätta livet för de bybor som är kvar, men också för de 900 internflyktingar som vi har kontakt med i närområdet. I september var Föreningen Svenskbyborna fantastiska Sven Bjerlestam återigen nere med en hjälpsändning med kryckor, rullatorer, vuxenblöjor, brandsläckare.

I oktober var Jocce Jensen nere med en fullpackad bil och släp med sjukvårdsutrustning. Föreningen Svenskbyborna stöttade honom med resebidrag för transporten ner.

I början av november levererades inte mindre än sju bilar ner till Berislavs kommun och Gammalsvenskby. Fullpackade med nödhjälp i form av varma filtar, brandskyddsmaterial, elverk mm. Ett samarbete mellan Föreningen Svenskbyborna, Gotlands Museum projekt "Svenskbyns kulturarv" och Swedish Rescuers. Det var transportfordon, en buss, en ambulans och en vattentankbil.

Några av de levererade bilarna.

Mycket nödhjälp

Ett nytt brandvörn har invigts i Berislavs Kommun, med en besättning från Gammalsvenskby. När situationen är lugnare ska den förläggas till Gammalsvenskby. Det har kunnat skapas tack vare insatser från Föreningen Svenskbyborna, Region Gotland, Gotlands Museum och Swedish Rescuers.

Swedish rescuers och Berislavs kommun Det nya brandvärn

Det nya brandvärn Många män från byn kämpar vid fronten och nio har mist sina liv där. De dog för Ukrainas och Europas frihet. Föreningen Svenskbyborna har kontakt med de c:a 45 män från byn som kämpar i kriget. De har också kontakt med och har inlett ett samarbete med Roman som startat en humanitär fond ”The Heritage and Revival fund of Gammalsvenskby” i Ukraina för att stötta Gammalsvenskby och dess invånare, bland annat de som kämpar vid fronten.

I augusti fick Gotlands Museum beviljat 2 miljoner kronor från Regeringskansliet (utrikesdepartementet) för att driva ett 1-årigt projekt ”Gammalsvenskbyns kulturarv i Ukraina”. Syftet är att skapa framtidstro. Målet är att ta fram en lokal kulturmiljöplan med fokus på kulturarv och landsbygdsutveckling för Zmijivka/Gammalsvenskby. Det är viktigt att återuppbygga Gammalsvenskby med omsorg om kulturarvet, dels för invånarnas identitet, dels för Gammalsvenskby som besöksmål i framtiden.

Ett annat mål är att akut hjälpa internflyktingarna från byn att överleva vintern 2024–2025, med direkt bistånd i direkt dialog med dem. Projektet ska också göra ett sommarläger på Gotland för byns barn 2025. Biståndet görs i samarbete med Föreningen Svenskbyborna. Projektledare är Sofia Hoas och Peter Knutas.

Gammalsvenskbys kulturarv

Borgmästaren Mykola i en av bilarna på Gotland

I oktober var en delegation från Beryslavs kommun på besök på Gotland, vilket är den kommun Gammalsvenskby tillhör. Det var inom ramen för den förstudie Region Gotland gör tillsammans Berislav, finansierad av ICLD. Planen är att skriva fram ett flerårigt projekt för att stötta Berislavs kommun och Gammalsvenskby i denna svåra tid. Den ska ge ett kunskapsutbyte för att bygga institutionell kapacitet med fokus på medborgardialog, landsbygdsutveckling och EU-inträde (antikorruption). Och huvudfrågan är hur Berislav ska få människor att återvända till regionen när kriget är slut. Syftet med projekt är att skapa framtidstro. En avsiktsförklaring mellan parterna skrevs i oktober 2024.

De träffade också projektledarna för ”Gammalsvenskbys kulturarv” och Swedish rescuers som visade upp 2 av de bilar projektet och Swedish rescuers finansierat och som elever på Visbygymnasiet gjort i ordning. Media gjorde flera reportage i samband med besöket.

Under hösten har Estlands talman samt Sveriges förste vice talman besökt Gotland och har båda besökt Svenskbymuseet och är mycket intresserade av Gammalsvenskby och arbetet som läggs ner där. I nästa vecka åker en delegation, Johan Malmros, Annette Glover och Sofia Hoas från Region Gotland till Bryssel för en träff med ”Nätverket Demokratisk Resiliens” som finansieras av ICLD. Nätverket omfattar för närvarande tretton svensk-ukrainska partnerskap som tillsammans under åren 2024–2026 kommer att arbeta för stärkt demokratisk motståndskraft i sina respektive kommuner. ”Demokratisk resiliens” syftar till att gemensamt möta utmaningarna i att upprätthålla och stärka demokratiska institutioner i utmanande tider. Inom ramen för nätverket erbjuder ICLD utbildningspass, studiebesök och nätverksevenemang för att stödja detta mål.

Sofia Hoas Ordförande Föreningen Svenskbyborna Projektledare
”Gammalsvenskbys Kulturarv”

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2025-01-14

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Stefan Persson
Regional utvecklingsdirektör